basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V1

FEBRUARIE/MAART 2014

LIMPOPO

MEMORANDUM

PUNTE: 120

Hierdie memorandum bestaan uit 15 bladsye.

Kopiereg voorbehou

ASSESSERINGSRIGLYNE

AFDELING A: LEESBEGRIP

- Geen penalisering vir spel- en taalfoute nie.
- Sien elke keer slegs die eerste sin of feit na.
- Indien die kandidaat woorde uit 'n ander taal gebruik, word daardie vreemde woord geïgnoreer.
  Indien die antwoord sonder daardie vreemde woorde sinvol is, word die kandidaat NIE GEPENALISEER NIE.
  Indien die vreemde woord in die antwoord vereis word, is dit aanvaarbaar.

- **Aanhalings uit die leesstuk:**
  Vrae wat aanhalings uit die leesstuk verg, word NIE GEPENALISEER indien die aanhalingstekens ontbreek nie.
- **Eenwoord-antwoorde:**
  Indien die kandidaat 'n volsin gee, is dit korrek MITS die korrekte woord onderstreep of op een of ander wyse uitgelig word.
- **Ja/Nee-vrae:**
  Geen punte word vir Ja/Nee toegeken nie.
  Die rede of motivering moet korrek wees.
- **Waar/Onwaar vrae:**
  - Waar/Onwaar is KORREK = ✓
    plus die rede/motivering/aanhaling is KORREK = ✓
  - Waar/Onwaar is KORREK = ✓
    maar die rede/motivering/aanhaling is VERKEERD = **x**
  - Waar/Onwaar is VERKEERD = **x**
    Die rede/motivering/aanhaling is VERKEERD = **x**,
    ongeag of dit die KORREKTE rede/motivering/aanhaling is.
    Waar/Onwaar is KORREK ✓ maar motivering ontbreek = **x**
- **Meervoudigekeuse-vrae:**
  Slegs die regte letter gegee. ✓
  Slegs die regte antwoord, sonder die betrokke letter. ✓
  Volsin gegee met regte antwoord in. ✓
- **Oop vrae**
  Rede/motivering KORREK = ✓
  GEEN punt toegeken vir JA/NEE/EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE.

VRAAG 1:

TEKS A:TYDSKRIFARTIKEL
[Verwerk uit *Kuie*r, 4 Julie 2012] **(351 woorde)**

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	VLAK
1.1	(Naby) Villiersdorp	1	2	2	1
1.2	Sekondêre Skool Swartberg	1	2	1	2
1.3.1	Onwaar	1	2	2	2
1.3.2	Hy het besluit om eerder onderwys te studeer.	1	2	2	2
1.4	Daar was nie meer genoeg geld nie.	1	2	2	1
1.5	• Op die plaas • Op Bo-Radyn (Enige EEN)	1	2	2	1
1.6	• 9 • Nege (Enige EEN)	1	2	2	1
1.7	• Verkiesingsopvoeding • Hy het hulle geleer hoe om te gaan stem. (Enige EEN)	1	2	2	1
1.8	• Dit het nie opgehou nie./Passie het aangehou. • Hy wou nog steeds ŉ onderwyser word. • Hy wou nog steeds mense leer. (Enige EEN of soortgelyk)	1	2	2	3
1.9.1	Onwaar	1	2	2	2
1.9.2	Hy het ŉ B.Com-graad verwerf. (Of soortgelyk)	1	2	2	2
1.10	• Hy kon werk terwyl hy studeer. • Hy kon geld verdien terwyl hy studeer. • Hy het nie geld gehad om voltyds te studeer nie. (Enige EEN of soortgelyk)	1	2	2	3
1.11	• Bestuurspos. • Hy was ŉ bestuurder. (Enige EEN of soortgelyk)	1	2	2	1
1.12	• D • Sy vrou, Lorraine. • D Sy vrou, Lorraine. (Enige EEN)	1	2	2	2

1.13	Hy het eers tyd saam met sy vrou en kinders deurgebring.	1	2	2	2
1.14	• Hy het die vorige aand nie genoeg tyd gehad nie. • Hy het nie klaargekry nie. • Daar was te veel werk. • Hy het ander dinge/werk gehad om te doen. (Enige EEN of soortgelyk)	1	2	2	3
1.15	(In) 2011	1	2	2	1
1.16.1 1.16.2	Onwaar. Hy het die praktiese deel van sy onderwysstudies in die klaskamer gaan doen. (Of soortgelyk)	1 1	2 2	2 2	2 2
1.17	• Die leerders wat nou in Villiersdorp op skool is. • Die leerders vir wie Johannes nou skoolhou. • Villiersdorp se kinders van vandag. (Enige EEN of soortgelyk)	1	2	2	3
DENKVLAK 1: 7/20 (35%) DENKVLAK 2: 9/20 (45%) DENKVLAK 3: 4/20 (20%) = 100%					
					SUBTOTAAL: 20

TEKS B: INFORMATIEWE TEKS
[Verwerk uit *Kuier*, 10 Oktober 2012] **(100 woorde)**

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	VLAK
1.18	Frankryk	1	2	2	1
1.19	12,3 miljoen	1	2	2	1
1.20.1 1.20.2	Indië 25 000	1 1	2 2	1 1	1 1
1.21	Doebai	1	2	1	2
1.22	• D • Grondboontjiebotter-en-konfytbroodjies. • D Grondboontjiebotter-en-konfytbroodjies. (Enige EEN)	1	2	2	2
1.23.1 1.23.2	Waar Die skooldag begin al halfagt soggens en eindig eers halftien saans.	1 1	2 2	2 2	2 2
1.24	• Dis deel van België se tradisionele musiek. • Dis deel van die Belgiese kultuur. • Die Belge hou van musiek. (Enige EEN of soortgelyk)	1	2	2	3
1.25	• Daar was moontlik nie 'n skool naby hom nie. • Sy ouers wou dalk nie gehad het hy moes skool toe gaan nie, maar eerder werk. • Vir baie mense was skool lank gelede nie belangrik nie. (Enige EEN of soortgelyk)	1	2	2	3
DENKVLAK 1: 4/10 (40%) DENKVLAK 2: 4/10 (40 %) DENKVLAK 3: 2/10 (20%) = 100%					
SUBTOTAAL: 10					
TOTAAL AFDELING A: 30					

AFDELING B: OPSOMMING

[Verwerk uit *Huisgenoot in die klaskamer: Skooltake* en *Kuier,* 13 Maart 2013 **(206 woorde)**

ALGEMEEN:
SKRYF DIE PUNTE SOOS VOLG NEER (horisontaal/vertikaal)

Feit	7
Taal	3
	= 10

KEN DIE TAALPUNTE SÓ TOE

Die hoofgedagte kan in ’n volsin of in ’n sinsnede aangebied word, solank dit sinvol is.	**PUNTE**
1–3 feite korrek	1
4–5 feite korrek	2
6–7 feite korrek	3

LET WEL

Formaat:
- Selfs indien die opsomming in die verkeerde formaat aangebied word, moet dit geassesseer word.
- Kandidate word nie gepenaliseer indien die opsomming in die verkeerde formaat aangebied is nie.

Woordtelling:
- Nasieners tel die getal woorde indien dit te lank lyk.
- Indien die kandidate se opsomming te lank is (meer as 60 woorde), word 5 ekstra woorde toegelaat en die res van die opsomming word nie nagesien nie.
- Geen punte word afgetrek indien die kandidaat nalaat om die getal woorde wat gebruik is, aan te dui nie.
- Indien die opsomming minder as die voorgeskrewe woorde bevat (minder as 50), maar dit bevat al die hoofgedagtes, word die kandidaat nie gepenaliseer nie.

Algemeen:
- Indien die kandidaat die opsomming in paragraafvorm aanbied, word die eerste 7 sinne (eerste 65 woorde) van hierdie paragraaf nagesien.
- Lees die hele opsomming om ’n geheelindruk van die opsomming te kry.
- Beplanning is nie nodig nie.
- Indien rofwerk/beplanning gedoen word, let op die volgende:
  - Indien die beplanning in potlood aangebied word, word dit as rofwerk beskou en die tweede aanbieding word nagesien.
  - Indien die eerste poging in pen aangebied word, en nie deurgehaal of as rofwerk aangedui word nie, word daardie poging as die finale antwoord beskou.
- Indien daar twee feite in een sin gegee word, word slegs die eerste feit nagesien.
- Direkte aanhalings is toelaatbaar.
- Kandidate hoef nie ’n TITEL te verskaf nie.
- Indien afkortings in die opsomming voorkom, word elke afkorting getel volgens die getal woorde wat dit voorstel, byvoorbeeld, d.w.s. = 3 woorde.

Kopiereg voorbehou

VRAAG 2: WATER

FEITE

	VERWAGTE ANTWOORDE	TEKS
1.	• Almal het water nodig om te oorleef. (7) • Water is nodig om te oorleef.	**Mens, diere en plante het water nodig om te oorleef.** ʼn Mens kan amper ʼn maand lank sonder kos klaarkom, maar sonder water sal jy nie oorleef nie. (28)
2.	• Ons drinkwater is beperk. (4) • Slegs 3% van ons water kan gedrink word/is vars.	**Ons drinkwater is baie beperk.** Al bestaan 70% van die aarde se oppervlak wel uit water is net 3% van die water vars en kan gedrink word. Ons kan ook nie seewater gebruik nie, omdat dit te sout is. (41)
3.	Die menslike brein bestaan uit sowat 85% water. (8)	**Die menslike brein bestaan uit sowat 85% water.** Om jou brein te help om beter te funksioneer, behoort jy dus genoeg water te drink en minder sap en koeldrank. (30)
4.	ʼn Mens moet groot respek vir water hê. (8)	Ons lees dikwels hoe mense in swembaddens, riviere of die see verdrink. Veral na swaar reën, is riviere gevaarlik. **ʼn Mens moet groot respek vir water hê.** (27)
5.	Boere het water op hulle plase nodig. (7)	**Boere het baie water op hulle plase nodig.** As dit nie genoeg reën nie, of hulle kan nie genoeg water uit riviere kry nie, moet hulle boorgate boor en windpompe oprig. (31)
6.	• Ons moet rivierwater eers suiwer voordat ons dit kan drink. (10) • Rivierwater is net drinkbaar nadat dit gesuiwer is.	**Rivierwater moet eers gesuiwer word voordat ons dit kan drink.** Nadat die water gesuiwer is, word dit na ʼn reservoir gepomp. Vandaar word dit in waterpype na woongebiede gevoer. (29)
7.	Ons moet ons waterbronne goed oppas. (5)	Omdat die mense op die aarde al meer word, het ons meer vars water nodig. **Dit is die rede waarom ons alle waterbronne goed moet oppas.** As ons waterbronne besoedel, sal daar nie genoeg skoon water vir almal wees nie. (40)
	GETAL WOORDE= (50–60/ 65 maksimum) Hierdie opsomming = 50 woorde	**GETAL WOORDE = 226** **(Disjunktief = ± 200 woorde)**

DENKVLAK 1: 0/10 (0%) DENKVLAK 2: 0/10 (0%) DENKVLAK 3: 10/10 (100%) = 100%

TOTAAL AFDELING B: 10

AFDELING C: TAAL
VRAAG 3: WOORDSTRUKTURE [Verwerk uit *Weg*, Augustus 2005]
• **Spelling moet korrek wees om punt te verdien.**

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	VLAK
3.1	Kerkstr.	1	4	1	2
3.2	hoë	1	4	2	3
3.3	katjie	1	4	1	1
3.4	eerste	1	4	2	2
3.5	groente	1	4	1	2
3.6	goedkoopste	1	4	1	1
3.7	weekliks	1	4	1	2
3.8	teen	1	4	2	1
3.9	dit	1	4	2	1
3.10	stoksielalleen/vingeralleen	1	4	1	1
3.11	warm	1	4	1	1
3.12	Ai!	1	4	2	1
3.13	hoof/skoolhoof	1	4	1	3
3.14	die	1	4	2	1
3.15	vroeër	1	4	1	1
3.16	oom	1	4	1	1
3.17	sakke	1	4	1	1
3.18	broekspyp	1	4	1	1
3.19	eendag	1	4	1	1
3.20	ken	1	4	1	1
DENKVLAK 1: 14/20 (70%) DENKVLAK 2: 4/20 (20%) DENKVLAK 3: 2/20 (10%) = 100%					
SUBTOTAAL: 20					

VRAAG 4: SINSTRUKTURE [Verwerk uit Beeld, 19 Oktober 2011]
• Wanneer verlede tyd getoets word, moet **ge-** as EEN WOORD met die werkwoord geskryf word. • Wanneer die infinitief getoets word, moet te in verbinding met die infinitief as TWEE WOORDE geskryf word. • Verder tel spelling nie. • Streekstaal kan nie in ag geneem word nie. • Indien die opdrag sê dat die kandidaat die sin moet oorskryf, moet die hele sin uitgeskryf word.

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	VLAK
4.1	• B • sout • B sout (Enige EEN)	1	4	2	1
4.2	Oupa sit **vir 'n rukkie rustig op sy stoel**. (Die volgorde moet korrek wees)	1	4	2	3
4.3	• D • opgewonde. • D opgewonde. (Enige EEN)	1	4	2	2
4.4	Ouma hou daarvan **om** koekies **te** bak.	1	4	2	3
4.5	• Oupa sê dat die koekies lekker ruik. • Oupa sê die koekies ruik lekker. (Enige EEN)	1	4	2	2
4.6	**Wat** gee Ouma vir Oupa?	1	4	2	1
4.7	• Daar **was** warm water in die ketel. • Daar **was** warm water in die ketel **gewees**. (Enige EEN)	1	4	2	2
4.8	Ouma **gooi** koffie in Oupa se beker.	1	4	2	2
4.9	• Oupa drink sy koffie, **terwyl** Ouma die kos maak. • **Terwyl** Ouma die kos maak, drink Oupa sy koffie. (Enige EEN) *(Indien die komma ontbreek, verloor die kandidaat nie die punt nie.)*	1	4	2	1
4.10	Die brood **is** deur Ouma **gesny**.	1	4	2	2

4.11	**Vir middagete** maak Ouma toebroodjies.	1	4	2	2
4.12	• Ouma was die skottelgoed **nadat** hulle klaar geëet het. • **Nadat** hulle klaar geëet het, was Ouma die skottelgoed. (Enige EEN)	1	4	2	2
4.13	Die skoon borde **word** (deur Ouma) in die rak (deur Ouma) **gepak** (deur Ouma).	1	4	2	2
4.14	Oupa sê: **"D**ie koffie **is** ✓ lekker.**"**✓ ✓leestekens**,** ✓korrekte woordorde – "is" op die regte plek.	2	4	2	2
4.15	Oupa **het** ✓ na die radio **geluister.** ✓	2	4	2	2
4.16	Die kat **sal/gaan**✓ sy rug (skuur) teen die stoelpoot **skuur**. ✓	2	4	2	1
4.17	Die yskas se deur staan **nie** ✓ oop **nie**. ✓	2	4	2	1
4.18	Ouma vra vir Oupa **of hy/Oupa** ✓ nog koffie **wil hê**.✓	2	4	2	3
4.19	Nee, die kat sien **niks** ✓ onder die kas **nie**. ✓	2	4	2	1
DENKVLAK 1: 10/25 (40%) DENKVLAK 2: 11/25 (44%) DENKVLAK 3: 4/25 (16%) = 100%					
					SUBTOTAAL: 25

VRAAG 5:REDIGERING
[Verwerk uit *Kuier*, 4 Julie 2012] **(170 woorde)**

VRAAG	ASSESERINGRIGLYNE	PUNT	LU	AS	VLAK
5.1	**ge**styg	1	4	1	2
5.2	a**l**mal	1	4	1	2
5.3	**M**ichael	1	4	2	1
5.4	Suid-Afri**k**a	1	4	1	2
5.5	swaar**ste**	1	4	1	2
5.6	om by die werk **te kom**.	1	4	1	1
5.7	kl**ei**n	1	4	1	2
5.8	Hulle kan nie meer al hulle uitgawes betaal **nie.**	1	4	2	2
5.9	Wat kan mense doen om hul geldelike posisie te verbeter**?**	1	4	2	2
5.10	geleent**hede**	1	4	1	2
DENKVLAK 1: 2/10 (20%) DENKVLAK 2: 8/10 (80%) DENKVLAK 3: 0/10 (0%) = 100%					
					SUBTOTAAL: 10

VRAAG 6: KRITIESE TAALBEWUSTHEID EN INTERPRETASIE VAN TEKSTE
[Verwerk uit: *Google Images*]

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	VLAK
6.1	• D • "Sulke swak punte! Dis onaanvaarbaar!" • D "Sulke swak punte! Dis onaanvaarbaar!" (Enige EEN) *(Gevoelstaal)*	1	4	3	3
6.2	• A • "Het Meneer nie ʼn geldjie vir ʼn baie honger man nie, asseblief?" • A "Het Meneer nie ʼn geldjie vir ʼn baie honger man nie, asseblief?" (Enige EEN) *(Oorredingstaal)*	1	4	3	3
6.3	• C • "As u vandag my produk koop, betaal u slegs die helfte van die prys." • C "As u vandag my produk koop, betaal u slegs die helfte van die prys." (Enige EEN) *(Manipulerende taal)*	1	4	3	3
6.4	• D • "Julle is verloorders; julle sal my tog nooit kan wen nie!" • D "Julle is verloorders; julle sal my tog nooit kan wen nie!" (Enige EEN) *(Onsensitiewe taal)*	1	4	3	3
6.5	• C • "Al julle oorgewig mense sit net heeldag en televisie kyk en oefen nie." • C "Al julle oorgewig mense sit net heeldag en televisie kyk en oefen nie." (Enige EEN) *(Stereotipering)*	1	4	3	3

DENKVLAK 1: 0/5 (0%)	DENKVLAK 2: 0/5 (0%)	DENKVLAK 3: 5/5 (100%) = 100%
		SUBTOTAAL: 05

TOTAAL AFDELING C: 60

AFDELING D: LETTERKUNDE

BLADSAK – Lucas Malan

VRAAG 7: *KONING LEEU SE GESKENKE* – Pieter W Grobbelaar

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	VLAK
7.1	(Koning) Leeu.	1	2	4	1
7.2	• B • Skilpad • B Skilpad (Enige EEN)	1	2	4	2
7.3	Hulle het nie die party bygewoon nie.	1	2	4	1
7.4.1 7.4.2	Onwaar Leeu het die een horing se punt afgeklap.	1 1	2 2	4 4	2 2
7.5	• Die diere het nie geluister as Koning Leeu gepraat het nie.	1	2	4	3
7.6	• Esel • Hasie (Enige EEN)	1	2	4	1
7.7	• Leeu het vir haar ŉ baard gegee en vrouens het nie baarde nie. • Sy het ŉ geskenk gekry wat nie by ŉ vrou pas nie. • Dit was ŉ snaakse geskenk om vir ŉ vrou te gee. (Enige EEN of soortgelyk)	1	2	4	3
7.8	• B • personifikasie. • B personifikasie. (Enige EEN)	1	2	4	2
7.9.1	• C • ... moes elke dag ordentlik aantrek. • C ... moes elke dag ordentlik aantrek. (Enige EEN)	1	2	4	2
7.9.2	• B • ... was die enigste dier wat kon tjank. • B ... was die enigste dier wat kon tjank. (Enige EEN)	1	2	4	2

7.9.3	• E • ... het die kalbas met veldmedisyne gesteel. • E ... het die kalbas met veldmedisyne gesteel. (Enige EEN)		1	2	4	2
7.9.4	• A • ... het die laventelpotjie op hom uitgesmyt. • A ... het die laventelpotjie op hom uitgesmyt. (Enige EEN)		1	2	4	2
7.10	D	Die diere het vir die partytjie opgedaag.	1	2	4	1
	A	Leeu het begin geskenke uitdeel.	1	2	4	1
	C	Leeu het moedeloos gevoel, want die diere was ongeskik.	1	2	4	1
	B	Daar het 'n tjank en 'n lag oorgebly.	1	2	4	1
7.11	Hulle het gekla oor hulle klere wat gesteel is/weg was.		1	2	4	1
7.12	JA: • Die meeste diere het geskikte geskenke gekry. **OF** NEE: • Sommige diere het geskenke gekry waarvan hulle nie gehou het nie. (Enige EEN of soortgelyk)		1	2	4	3
7.13	• A • Wees dankbaar vir die geskenk wat jy kry. • A Wees dankbaar vir die geskenk wat jy kry. (Enige EEN)		1	2	4	3
			[20]			

DENKVLAK 1: 8/20 (40) DENKVLAK 2: 8/20 (40) DENKVLAK 3: 4/20 (20) 20 = 100%

OF

VRAAG 8: *DIE TOWERSAK* – Corlia Fourie

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	VLAK
8.1	Die meisie/Haar dogter wou alleen in die veld loop./Die meisie wou loop waar sy wil.	1	2	4	1
8.2	JA: • Die ma was goed vir die muti-vrou. • Die ma het vir die meisie die sakkie gegee om haar te help. **OF** NEE: • Die ma wou nie hê die meisie moes loop waar sy wou nie. (Enige EEN of soortgelyk)	1	2	4	3
8.3	• C • die buffel die meisie aangeval het. • C die buffel die meisie aangeval het. (Enige EEN)	1	2	4	2
8.4	Sy het vir dae lank niemand gesien nie. (Of soortgelyk)	1	2	4	1
8.5.1	Onwaar	1	2	4	2
8.5.2	• Die meisie het die sakkie vol stories gepak. • Haar ma het gesê sy mag nie in die sakkie kyk nie. (Enige EEN of soortgelyk)	1	2	4	2
8.6	• Die sakkie sou nooit sy towerkrag verloor het nie. • Die sakkie sou gevare gekeer het. • Die sakkie sou haar met al haar probleme gehelp het. (Enige EEN of soortgelyk)	1	2	4	3
8.7	• Hy wou weet wat in die sakkie was. • Hy het gekerm dat sy die sakkie moes oopmaak.	1	2	4	1
8.8.1	• C • ... het gedink daar was min meisies wat hulle geheime sou deel. • C ... het gedink daar was min meisies wat hulle geheime sou deel. (Enige EEN)	1	2	4	2
8.8.2	• E • ... het van die meisie se stories gehou en vir haar kos gegee. • E ... het van die meisie se stories gehou en vir haar kos gegee. (Enige EEN)	1	2	4	2

8.8.3	• A • ... het gesê dat die meisie kon loop waar sy wil. • A ... het gesê dat die meisie kon loop waar sy wil. (Enige EEN)		1	2	4	2
8.8.4	• D • ... het die meisie baie hard op die lande laat werk. • D ... het die meisie baie hard op die lande laat werk. (Enige EEN)		1	2	4	2
8.9	C	Die meisie wou die wêreld leer ken.	1	2	4	1
	B	Haar ma het vir haar ŉ sakkie gegee.	1	2	4	1
	D	Die meisie het haar geheime gedeel.	1	2	4	1
	A	Haar storiesak was leeg, heeltemal leeg.	1	2	4	1
8.10	Sy kon nie meer loop waar sy wou nie.		1	2	4	1
8.11	• Sy het die wêreld gesien en baie mense ontmoet. • Die sakkie het haar gehelp om mooi, interessante stories te vertel. • Dis ŉ gawe. (Enige EEN of soortgelyk)		1	2	4	3
8.12	• B • ŉ vergelyking. • B ŉ vergelyking. (Enige EEN)		1	2	4	2
8.13	• C • Jy moenie jou belofte verbreek nie. • C Jy moenie jou belofte verbreek nie. (Enige EEN)		1	2	4	2
			[20]			
DENKVLAK 1: 8/20 (40) DENKVLAK 2: 8/20 (40) DENKVLAK 3: 4/20 (20) = 100%						

TOTAAL AFDELING D: 20
GROOTTOTAAL: 120